

Załącznik nr 10 do uchwały nr 1/2007
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 13 marca 2007 r.
(poz. 3)

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA OGÓLNEGO STÓP PROCENTOWYCH

Część I. Szczególne zasady wyznaczania pozycji

§ 1. Przez instrumenty bazowe rozumie się instrumenty dłużne, w tym także instrumenty dłużne wynikające z dekompozycji pozabilansowych transakcji terminowych dokonanej zgodnie z załącznikiem nr 2 do uchwały.

§ 2. Pozycje netto w instrumentach bazowych wyznacza się, z zastrzeżeniem § 4, zgodnie z załącznikiem nr 2 do uchwały, z uwzględnieniem szczególnych zasad określonych w załącznikach nr 6 – 10 do uchwały, przy czym:

- 1) przez kupon rozumie się relację pomiędzy nominalną wartością jednorocznych płatności odsetkowych z tytułu utrzymywania danej pozycji pierwotnej a nominalną wartością tej pozycji;
- 2) przez rentowność do wykupu rozumie się stopę rentowności w skali roku, przy której bieżąca wartość godziwa instrumentu bazowego jest równa zdyskontowanym na dzień sprawozdawczy za pomocą tej stopy wartościom wszystkich znanych przyszłych płatności z tytułu tego instrumentu zgodnie z ich rezydualnymi terminami zapadalności;
- 3) przez średni okres zwrotu rozumie się średnią ważoną liczbę lat od dnia sprawozdawczego do dnia zapadalności poszczególnych ekspozycji z tytułu danego instrumentu bazowego, z wagami równymi udziałom płatności za poszczególne okresy w całkowitej wartości godziwej tego instrumentu (przy zastosowaniu odpowiedniej dla danego instrumentu rentowności do wykupu);

$$D = \left(\frac{\sum_{t=1}^m ((t C_t) / ((1 + r)^t))}{\sum_{t=1}^m (C_t / ((1 + r)^t))} \right)$$

gdzie D oznacza średni okres zwrotu
r rentowność do wykupu
C_t płatność gotówkową
m termin wykupu

- 4) przez zaktualizowany średni okres zwrotu rozumie się średni okres zwrotu zdyskontowany za pomocą odpowiedniej dla danego instrumentu bazowego rentowności do wykupu przy założeniu rocznego okresu dyskonta;
- 5) przez rezydualny termin zapadalności rozumie się okres pomiędzy dniem sprawozdawczym a dniem:
 - a) zapadalności pozycji netto – w przypadku pozycji w instrumentach bazowych opartych na stałej stopie procentowej,
 - b) najbliższej zmiany oprocentowania – w przypadku pozycji w instrumentach bazowych opartych na zmiennej stopie procentowej.

§ 3. Pary przeciwstawnych pozycji netto w instrumentach bazowych wynikających z transakcji pozabilansowych salduje się, z zastrzeżeniem § 4, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) pozycje są wyrażone w tej samej walucie;
- 2) rentowności do wykupu związane z pozycjami są identyczne lub różnica między nimi nie przekracza 30 punktów bazowych;
- 3) kupony (jeśli istnieją) związane z pozycjami są identyczne lub różnica między nimi nie przekracza 30 punktów bazowych;
- 4) rezydualne terminy zapadalności pozycji nie różnią się o więcej niż:
 - a) 0 dni – w przypadku terminów krótszych niż 1 miesiąc,
 - b) 7 dni – w przypadku terminów od 1 miesiąca do jednego roku,
 - c) 30 dni – w przypadku terminów przekraczających jeden rok.

§ 4. Pozycje netto w instrumentach bazowych, które zgodnie z załącznikiem nr 9 nie mogą być zaliczone do grup o niskim lub obniżonym ryzyku szczególnym, nie można kompensować z pozycjami w innych instrumentach bazowych.

Część II. Obliczanie wymogu kapitałowego

ZASADY OGÓLNE

§ 5. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się dla pozycji wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego metodą terminów zapadalności, o której mowa w § 6, metodą zaktualizowanego średniego okresu zwrotu, o której mowa w § 7, lub metodą wartości zagrożonej, o której mowa w § 8.

METODA TERMINÓW ZAPADALNOŚCI

§ 6. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się metodą terminów zapadalności, zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) pozycje netto dzieli się na dwie grupy w zależności od wysokości kuponu w następujący sposób:
 - a) grupa A – obejmująca pozycje netto z kuponem równym 3% lub większym,
 - b) grupa B – obejmująca pozycje netto z kuponem mniejszym od 3%;
- 2) pozycje netto w instrumentach bazowych (długie i krótkie) wyrażone w danej walucie, obliczone zgodnie z § 1 – 4, zalicza się do jednego z przedziałów terminów zapadalności (przedział), podzielonych na trzy strefy przedziałów zapadalności (strefa), z uwzględnieniem wysokości kuponu, zgodnie z następującą tabelą:

		Przedziały terminów zapadalności (terminy rezydualne)		Mnożnik (w %)	Założona zmiana stóp procentowych (w %)
		Grupa A	Grupa B		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	1	do 1 miesiąca	do 1 miesiąca	0,00	-
Pierwsza	2	> 1 – 3 miesiące	> 1 – 3 miesiące	0,20	1,00
	3	> 3 – 6 miesięcy	> 3 – 6 miesięcy	0,40	1,00
	4	> 6 – 12 miesięcy	> 6 – 12 miesięcy	0,70	1,00
	5	> 1 – 2 lata	> 1 – 1,9 lat	1,25	0,90
Druga	6	> 2 – 3 lata	> 1,9 – 2,8 lat	1,75	0,80
	7	> 3 – 4 lata	> 2,8 – 3,6 lat	2,25	0,75
	8	> 4 – 5 lat	> 3,6 – 4,3 lat	2,75	0,75
	9	> 5 – 7 lat	> 4,3 – 5,7 lat	3,25	0,70
Trzecia	10	> 7 – 10 lat	> 5,7 – 7,3 lat	3,75	0,65
	11	> 10 – 15 lat	> 7,3 – 9,3 lat	4,50	0,60
	12	> 15 – 20 lat	> 9,3 – 10,6 lat	5,25	0,60
	13	> 20 lat	> 10,6 – 12 lat	6,00	0,60
	14		> 12 – 20 lat	8,00	0,60
	15		> 20 lat	12,50	0,60

- 3) na podstawie klasyfikacji dokonanej zgodnie z pkt 2, w każdym przedziale oblicza się ważone pozycje netto (długie i krótkie) jako iloczyny wartości godziwych poszczególnych pozycji netto i mnożników odpowiadających tym przedziałom;
- 4) mniejsza z kwot określonych jako suma ważonych pozycji netto długich i suma ważonych pozycji netto krótkich w danym przedziale stanowi ważoną pozycję dopasowaną w danym przedziale, zaś bezwzględna wartość różnicy między tymi kwotami stanowi ważoną pozycję niedopasowaną w tym przedziale (długą – jeśli różnica ta jest dodatnia lub krótką – jeśli różnica ta jest ujemna);
- 5) mniejsza z kwot określonych jako suma ważonych długich pozycji niedopasowanych i suma ważonych krótkich pozycji niedopasowanych w danej strefie stanowi ważoną pozycję dopasowaną w tej strefie, zaś bezwzględna wartość różnicy między tymi kwotami stanowi ważoną pozycję niedopasowaną w tej strefie (długą – jeśli różnica ta jest dodatnia lub krótką – jeśli różnica ta jest ujemna);
- 6) ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą stanowi mniejsza z kwot określonych jako:
 - a) ważona długa (krótka) pozycja niedopasowana w pierwszej strefie,
 - b) ważona krótka (długa) pozycja niedopasowana w drugiej strefie;
- 7) ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią stanowi mniejsza z kwot określonych jako:
 - a) ważona długa (krótka) pozycja niedopasowana w drugiej strefie, pomniejszona o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą,
 - b) ważona krótka (długa) pozycja niedopasowana w trzeciej strefie;

- 8) obliczenia, o których mowa w pkt 6 i 7, można przeprowadzić przyjmując odwrotną numerację stref;
- 9) ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i trzecią stanowi mniejsza z kwot określonych jako:
- ważona długa (krótka) pozycja niedopasowana w pierwszej strefie, pomniejszona o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą,
 - ważona krótka (długa) pozycja niedopasowana w trzeciej strefie pomniejszona o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią;
- 10) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych w danej walucie oblicza się jako sumę:
- 10% sumy ważonych pozycji dopasowanych w poszczególnych przedziałach,
 - 40% ważonej pozycji dopasowanej w strefie pierwszej,
 - 30% ważonej pozycji dopasowanej w strefie drugiej,
 - 30% ważonej pozycji dopasowanej w strefie trzeciej,
 - 40% ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i drugą,
 - 40% ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami drugą i trzecią,
 - 150% ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i trzecią,
 - 100% pozycji globalnej netto obliczonej dla ważonych pozycji pierwotnych, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 2 do uchwały, z uwzględnieniem zasad określonych w § 1- 4;
- 11) łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla poszczególnych walut zgodnie z pkt 10.

METODA ZAKTUALIZOWANEGO ŚREDNIEGO OKRESU ZWROTU

§ 7. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się metodą zaktualizowanego średniego okresu zwrotu, zgodnie z następującymi zasadami:

- dla każdej pozycji netto w instrumencie bazowym wyrażonym w danej walucie oblicza się:
 - rentowność do wykupu,
 - średni okres zwrotu,
 - zaktualizowany średni okres zwrotu;
- Pozycje netto w instrumentach bazowych wyrażone w danej walucie, obliczone zgodnie z § 1- 4, należy zaklasyfikować do jednej ze stref zaktualizowanego średniego okresu zwrotu (strefa) zgodnie z następującą tabelą:

Strefa	Zaktualizowany średni okres zwrotu instrumentu bazowego pozycji pierwotnej (w latach)	Założona zmiana rentowności do wykupu (w %)
(1)	(2)	(3)
1	do 1,0	1,00
2	> 1,0 – 3,6	0,85
3	> 3,6	0,70

- w każdej strefie oblicza się okresowo ważone pozycje netto (długie i krótkie) jako iloczyny wartości godziwych poszczególnych pozycji netto, ich zaktualizowanych średnich okresów zwrotu oraz wielkości założonych zmian rentowności do wykupu odpowiadających tym strefom;
- w każdej strefie oblicza się sumę okresowo ważonych pozycji netto długich i sumę okresowo ważonych pozycji netto krótkich; mniejsza z tych sum stanowi okresowo ważoną pozycję dopasowaną w tej strefie, zaś bezwzględna wartość różnicy między tymi sumami stanowi okresowo ważoną pozycję niedopasowaną w tej strefie (długą – jeśli różnica ta jest dodatnia lub krótką – jeśli różnica ta jest ujemna);
- okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami pierwszą i drugą stanowi mniejsza z kwot określonych jako:
 - okresowo ważona długa (krótka) pozycja niedopasowana w pierwszej strefie,
 - okresowo ważona krótka (długa) pozycja niedopasowana w drugiej strefie;
- okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami drugą i trzecią stanowi mniejsza z kwot określonych jako:

- a) okresowo ważona długa (krótka) pozycja niedopasowana w drugiej strefie, pomniejszona o okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami pierwszą i drugą,
 - b) okresowo ważona krótka (długa) pozycja niedopasowana w trzeciej strefie;
- 7) obliczenia, o których mowa w pkt 5 i 6, można przeprowadzić przyjmując odwrotną numerację stref;
- 8) okresowo ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i trzecią stanowi mniejsza z kwot określonych jako:
- a) okresowo ważona długa (krótka) pozycja niedopasowana w pierwszej strefie, pomniejszona o okresowo ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą,
 - b) okresowo ważona krótka (długa) pozycja niedopasowana w trzeciej strefie, pomniejszona o okresowo ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią;
- 9) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych dla danej waluty oblicza się jako sumę:
- a) 2% sumy okresowo ważonych pozycji dopasowanych w poszczególnych strefach,
 - b) 40% okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i drugą,
 - c) 40% okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami drugą i trzecią,
 - d) 150% okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i trzecią,
 - e) 100% pozycji globalnej netto obliczonej dla okresowo ważonych pozycji pierwotnych, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 2 do uchwały, z uwzględnieniem zasad określonych w § 1- 4;
- 10) łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla poszczególnych walut zgodnie z pkt 9.

METODA WARTOŚCI ZAGROŻONEJ

§ 8. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się metodą wartości zagrożonej, zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) bank może stosować metodę wartości zagrożonej do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych zgodnie z załącznikiem nr 19 do uchwały, przy czym jako parametry cenowe należy rozumieć rentowności do wykupu instrumentów powszechnie uznawanych na danym rynku za wolne od ryzyka kredytowego (w szczególności: instrumenty skarbowe, hipotetyczne depozyty i lokaty wynikające z dekompozycji pozabilansowych transakcji terminowych na stopę procentową, oparte na średnich stopach procentowych rynku międzybankowego);
- 2) bank może uwzględnić w obliczeniach, o których mowa w § 5, ryzyko szczególne instrumentów dłużnych, poprzez przyjęcie, że parametrami cenowymi odpowiadającymi pozycjom w tych instrumentach są ich rzeczywiste rynkowe rentowności do wykupu;
- 3) dla każdej waluty należy:
 - a) zdefiniować co najmniej sześć przedziałów terminów zapadalności,
 - b) określić odrębne parametry cenowe jako rentowności do wykupu reprezentacyjne dla każdego z przedziałów, o których mowa w lit. a,
 - c) zaklasyfikować pozycje pierwotne do odpowiednich przedziałów, o których mowa w lit. a;
- 4) model wartości zagrożonej w zakresie ryzyka ogólnego stóp procentowych musi uwzględniać zróżnicowanie poziomów rentowności do wykupu dla różnych instrumentów bazowych.